

Bedrijfjes afpikken kost veel geld en is niet productief

**Werkgelegenheid
in de Randstad
en daarbuiten**

Gerrie Coerts
Maastricht

Gemeenten gooien vaak onnodig belastinggeld weg wanneer ze proberen bedrijven uit andere Nederlandse gemeenten te trekken. Bedrijven verhuizen wel regelmatig, maar over zeer korte afstanden.

Dat stellen onderzoekers van het Ruimtelijk Planbureau (RPB) in de recente studie 'Verhuizingen van bedrijven en groei van werkgelegenheid'. Ze onderzochten daarvoor de gegevens van tienduizenden bedrijven in de jaren 1999-2006 op basis van het Vestigingenregister Lisa.

In de onderzoeksperiode zijn 125.000 bedrijven verhuisd met 800.000 werknemers (het gaat hierbij om de zogenaamde stuwende sectoren, dit betekent dat horeca, detailhandel en overheden buiten beschouwing zijn gelaten). Driekwart van de ondernemingen verhuist 'om de hoek', zegt hoogleraar Van Oort die als onderzoeker bij het RPB werkt. Daarmee bedoelt Van Oort verhuizingen binnen een gemeente. Bijvoorbeeld van het centrum naar de rand. In 94% van de gevallen rijdt de verhuishwagen alleen binnen de eigen arbeidsmarktregio.

Bedrijven verhuizen vaak omdat ze meer ruimte nodig hebben, vooral door groei van het personeelsbestand. Dat bedrijven vaak niet over grotere afstanden verkassen, heeft volgens de onderzoeker vooral te maken met het feit dat de bedrijven hun bestaande personeelsleden willen vasthouden. Verder dan 20 minuten verhuizen van de bestaande plaats betekent risico dat mensen te ver moeten gaan rijden om op het werk te kunnen komen.

Dat gemeenten toch bedrijven bij elkaar proberen weg te lokken 'kan leiden tot onzorgvuldig ruimtegebruik, tot leegstand en tot hoge rentelasten bij gemeenten', schrijven Van Oort en zijn mede-onderzoekers in het rapport. Dat weglukken gebeurt onder meer met het aanbieden van nieuwe bedrijfsterreinen. Hoogleraar Van Oort constateert dat 'het in Nederland nog altijd makkelijk is om van groen rood te maken, oftewel van groene ruimte een nieuw bedrijventerrein te maken.' Hij hoopt op basis van het rapport dat overheden 'binnen regio's meer beleid op elkaar gaan afstemmen. Nu probeert iedere gemeente alles zelf te doen om bedrijven binnen hun gemeentegrenzen te krijgen'.

Minister Maria van der Hoeven van Economische Zaken ziet nog veel te veel Nederlandse gemeenten die trekken aan bedrijven uit andere gemeenten. Zonde van het belastinggeld dat in die acquisitie en het bedrijfsterrein is gestoken, vindt ze. 'Op het moment dat je alleen maar concurreert door bedrijven weg te kopen uit een andere gemeente, lever je geen toegevoegde waarde aan de economie op. Creëer werkgelegenheid in plaats van dat je het verplaatst. Werk bovenregionaal samen met elkaar.'

Van Oort hekelt de uithangborden van veel gemeenten die zich bijvoorbeeld afficheren als 'hightechgemeente', maar dat gezien het aantal gevestigde bedrijven en werkgelegenheid niet zijn. Van Oort: 'Heel veel steden in Nederland zijn heel erg gemiddeld. Niet elke gemeente in Nederland kan een creatieve sector hebben.'

Werkgelegenheid

1999 - 2006
x1000

Bron RPB